

DE HOOP

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

PRYS DER INSERTIE:
20 centimen den drukregel.
40 centime de reklamen.
Alle toezending van brieven, geld enz.
moet vrachtfrey den opsteller toege-
zonden worden.

HUB. DE COCQ,
St.-Truiden. (Schuerhoven).

Godsdienst.

Vaderland.

Mocdertael.

Landbouw.

ABONNEMENT PRYS:
Voor de Stad 5 fr. per jaer.
» 5 fr. per 6 maanden
» 1-75 fr. per trimester.
Voor Buiten 6 fr. per jaer.
» 5-50 per 6 maanden.
» 2 fr. per trimester.

SINT-TRUIDEN, 3 MEI 1860.

STAETKUNDIG OVERZIGT.

De nota welke de *Moniteur* vandaag inhoudt, beweerd dat de zwitsersche ouzdigheid van geen belang voor Zwitserland is maer wel alleen voor de groote mogendheden.

Als Savooijen in handen van Napoleon zal overgaen, dan zal de keizer de onzijdigheid van Chablais en Faucigny, even als onder het piemonteesch regiem, waerborgen.

Die kwestie, welke M. Thouvenel in zyne nota behandelt, wordt dagelijks in het engelsch parlement gediskuteert; gisteren nog hebben zich de kamer der Lords en de gemeentekamer met de kwestie van Savooijen, met de conferentie en met de wapeningen bezig gehouden. Engeland laet alle andere zaken varen om de verdedigingsmiddelen zynen kusten en de vergrouting zyn-er zeemagt te bewerkstelligen.

Frankryk insgelyks wapent zich sterk; er is reeds zelfs eene groote hoervehid biskuit besteld, volgens eene correspondentie uit Parys.

Ondertusschen heeft Napoleon III een groot handelhuys van Schaffeld geschreeven, a dat het onlangs gedane traktaat de betrekkingen tusschen Frankryk en Engeland zal vermenigvuldigen, en alzoo de vriendschap nauwer verbinden tusschen de twee volken, die aen het hoofd der beschaving voortgaan. » Deze woorden zyn aen dit huis tot dankbetuiging gezonden geworden voor een jaegmes dat het den keizer toegestuurd had na de teekening van het traktaat.

Naer wy uit goede bron vernemen wil Napoleon van geene conferentie hooren noch van de terugtrekking zynen troepen uit Rome. Hy wil alleen en o'er al « Baes » zyn. De *Sint-Pieters-Penning* is hoogst onaangenam aen den 2 December, omdat dit schoon werk aen Pius IX de middel verschaft, eigene soldaten te hebben in plaats van fransche; en de keizerlyke Judas zou geerne onzen Paus onder den duim houden, en zyn woordje te Rome te zeggen hebben.

Men beweerd dat de oproerzike Garibaldi naer Siciliën vertrokken is; het water is daer troebel. Zoo het schynt, zou Piemont eene groote rol in de heroerte van dit land spelen; men zou er zelfs Piemonteezen ontscheept hebben om de *Maiter* ter hulp te gaen.

Volgens de *Indépendance* is het gerucht te Parys verspreid dat de keizer van Oostenryk een bezoek zal doen aen het hof der Tuileriën. Zou François-Joseph zich dan blyven vernederen?

Hongariën is altyd in denzelfden stand van ontevredenheid jegens Oostenryk.

De *Moruing-post* zegt goede reden te hebben om te gelooven dat de fransche troepen Rome op het begin van julius zullen ontruimd hebben.

Gy kunt zeggen wat gy wilt, Napoleon III is toch een fyne gast. Van al die ooit het menschdom op het ys leiddeden, is er nog geen geweest die het zoo behendig wist te doen, en ons zoo bescheiden en zoo zacht met den neus derwaerts trok. Hy weet juist hoe er met het zot en hebzuchtig geslacht van Japhet moet gehandeld worden.

Zou de gedragslyn van den Baes der Tuileriën zoo ni t kunnen stellig uitgelegd worden? Met geschenken, eerplaatsen en titels winnen die te winnen zyn; overweldigen diegene welke niet willen buigen, en overigens zyne natuergenoten verachten, den bliksem van alles geven als men zyn wit maer kan bereiken. Hy ware geerne aen Savooijen geweest... Seffens eenige millioenen snullen en gedekoreerde en gewonde zéros bycéngeroepen, hun doen gelooven dat het woord Buonaparte bescha-

ving, vryheid, vooruitgang en geluk zeggen wil, en dan eens op de kolf van zyn geweer geslagen en geroepen: gaet gy allen eens tot de stemming over; de heer Pietri, man van conscientie, zal de kiesbus vasthouden, want gy zyt het volk, en de wil van het volk is ook de myne en die van mynheer Pietri; hier met eenige soldaetjes aen het rondwandelen... O Kullagie!

Nizza is fransch: de uitslag der stemming is verpletterend; op zeven duizend kiezers, zyn er nauwelyks elf tegen de inlyving. In Parma, Modena, Toskanen, Romanjen vinden de beroofde vorsten ten minste meer aenliangers dan de grondwettelyke koning Victor-Emmanuel in zyn geliefde Nizza, in Nizza dat den baenstrooper Garibaldi tot zyn verlegenwoordiger koos.

In de hertogdommen drukte het oproerachtig bestuur op de menigte: de voorstaenders der uitgewekene vorsten konden slechts zich verbergen en zwygen. Iedereen weet welke schandelyke kuisperyen in het werk zyn gesteld; het regende beloften men kocht om, en de stemming was vry, o Kullagie! Alphonse Karr zelve ziet met verachting neer op die nieuwe franschen.

Men moet maer *durven*; die meester is, geeft de wet. Europa ondergaet de volbrachte zack.

De medaliédragers van St-Helena moeten, zoo men zegt, den 2 December, in Savooijen zeer toegejuicht hebben. God geve dat hier in Belgie, in Holland of in Pruisen het woord annexie of vervoeging niet worde uitgesproken! Wie weet hoe de *gemedailleerden*, nog allen Napoleonsgezind, zich zouden gedragen! De fyne gast heeft in dat medalie-geven eene slimme Kullagie gespeeld. Dech verre zy van ons de *dapperen* niet te bewonderen, die ze dragen en ze verdiend hebben. Maer zoo werkt en sluipt zyne keizerlyke majesteit dagelijks door op zyne geheimzinnige plannen aen. De werkmán wordt getroeteld; men bezorgt hem brood, wyn, vleesch en woning aen lagen prys, daer men van den anderen kant de goede burgery, die vroeger staetsman en minister opleverde, zoekt te vernederen en te verdrukken... Alles moet by hem op deze woorden uitkomen: *ik alleen*.

Binnen kort vuer in het Noorden, vuer in het Oosten. God beware ons Belgiëland van annexie of vervoeging... Maer de toekomst is somber. Het door keizer en koning in Italie ingehulde princip van opstand en omwenteling drukt yzerzwaar op geheel Europa; het ondermynt het edelste, het regtveerdigste, het voor volken en kroondragers noodzakelykste regt, het pausdom; het verlamt de besturen zelve, die het de wereld ingevoerd hebben, hindert den vooruitgang, baert onrust, verwarring, verslapping in den handel en misnoegen onder de volken, misnoegen dat de revolutie aenroept, omdat de werkmán achter de omwenteling meer welzyn. beteren toestand hoopt te vinden.

Omwenteling en oorlog kiemen aen den duisternen gezigteinder op; het revolutionnaire princip ondermynt Europa.

« Wat myne getuigschriften der geneesheeren (20) aengaet is my alreeds beloofd, dat zy hunne volle uitwerksels zullen hebben; en dit zal het grootste gebak zyn, dat ik zal hebben; want de onzekerheid, waerin wy hier nog altyd zyn, doet ons zonder ophouden vreezen, alhoewel alle omstandigheden ons laten hopen, dat wy dezen winter van hier niet zullen vertrekken.

Gy vergeet heigene ik u altyd gezeid heb, te weten, dat ik ten uiterste tevreden ben te voldoen aen den wil des Heeren en dat die alleen zyn kinders zyn, die hem onderdanig zyn. Het is nogtans wel waer, dat ik nooit zal kunnen uitspreken al het herteleed, dat ik gevoeld heb over de groote moeite, die gy voor my doet; zelfs ik zoude ontoestelyk wezen, waer het sake dat ik niet wist, dat gy alle moeite en arbeid voor my zonder moeite doet en dat gy niet minder dan ik zult deachtig zyn van al hetgene ik door myn lyden hoop te verdienen... ik zal myn hert door het schryven nooit kunnen doen gevoelen; maer oordeelt van my uit hetgene gy gevoelt in u zelve. De allergruotste pynen en ellenden, die ik op den weg uitgestaan heb, hebben noch zucht noch traen van my konnen verwerven; maer uwe brieven, — ik schryf myn hert regt uit — hebben my tot eene beek van tranen bewogen; want de blydschap, die ik op het ontvangen derzelven gevoeld heb, was onuitsprekelyk. Houdt dan niet op my van tyd tot tyd dien troost te geven, en vrees myne tranen niet, dewyl zy geene droefheid, maer eene volkomene blydschap verkon- digen.

(20) Van dry geneesheeren van het kanton van Montena-ken, te weten, van Tombar, Van de Velde en Defraïne, welke certificaten, gegeven nopens zyne slappe gezondheid, hem opgezonden geweest zyn den 24 Sept. 1798.

POLITIEKEN TEEMS.

FRANKRYK. Mynheer El. About heeft weder eene *indigestie* gehad, en als men die kwael op den nek of ergens anders krygt, dan is men gewoonelyk listig. Met zyne *indigestie* dus in den buik heeft heer About zich aen 't wandelen gezet, om het kwaed te verdryven en den champagne te doen zakken, en vervolgens hy zich wat verligt vond, heeft hy eene brochuer of vlugschrift uitgekraemd dat over de natueryke grenzen van Frankryk handelt. De officiele dagbladen van Frankryk zetten zich te vuer en te zweerd om te beweer- en te bewyzen dat dit slechts een *Roman* is, geschreeven door iemand die eene *indigestie* had, en voor het oogeblik niet wist wat doen; doch wy kennen de beweringen van de *Patrie* en van de *Pays* en konsoorten zoo vele weerde toe, als de woorden van tweeden December: « *het keizerlyk is de vrede!* » Sedert den tweeden December heeft men niets meer dan onlusten, onrusten, achterdocht en nare gedachten in Europa gehad. Toen de broodschryver *About* zyn vlugschrift in het licht gaf over den *Paus en het kongres*, heeft men met handen en voeten beweerd, gezworen op zyne ziel en zaligheid dat die brochuer niet officiel was, en toch heeft men gezien dat men den Paus ontrent gehandeld heeft gelyk *About* het voorgeschreven had. — 'T is niet officiel? — Wel het zy zoo. Nogthans als de Montalembert iets over de vryheid van Engeland schryft, als dezelfde schryver en andere met hem iets ten voordeele des pauzen op het papier nederzetten, dan worden zy voor de *barren* des regters getrokken of ten minste verbiedt men de verspreiding of den druk hunner brochuren. *Louis Venillot* weet er van te spreken. Men heeft hem, dat de geschiedenis het niet inboekte tot schande der negentiende eeuw, men heeft hem verboden *schryver en mensch* te zyn. Als *About* iets schryft tegen *Paus* of over natueryke grenzen, dan worden de brochuren met wagens vol rondgevoerd, geprezen en misprezen, verheven en gelaekt, maer toch laet men derzelve verspreiding toe. Als daer niets officieels achter zit, het ruikt er toch onbarmhertiglyk na, en al de doekskens welke men byeenzoekt om zulke tegenstrydigheden te bedekken, kunnen slechts dienen om blinden voor de oogten te binden.

PIEMONTE. Tusschen keizer Napoleon en Victor Emmanuel en Cavour is er eene dikke haer in de boter. Victor Emmanuel zou geerne, in zynen zegewierenden omgang van Italie, de voeten op het grondgebied der pausselyke staten gezet hebben; doch op een vroegen morgen komt er een kourier aen gezonden door een God-der aerde aen een tweede Mozes: « daer is het land van belofte, maer gy zult er niet ingaen, en, hooren zult ge, of de diivel zal de keers houden. » Victor Emmanuel fronsie het voorhoofd, beet op zyne tanden, vreef zynen knevel eens op een, en moest achteruit. M. Cavour kreeg de koude koorts en reed in galop naer Turyn terug. Het is niet juist omdat keizer Napoleon Victor Emmanuel de pausselyke staten benydt, maer als twee miljoenen katholyken met hunne oorden, met hunne daden, met hunne handteekens Louis Napoleon laten zien dat zy haer op de tanden hebben, dan is er al kwestie van ernstige overdenking. Dit ontsnapt den slimme God van Frankryk niet.

De mitelingen van Italie beven op het door de Afrikaensche zon verbrandde gezicht van Lamoricière gelyk de *Vedette van Tugeren* als zy van de *Hoop* hoort gewagen.

ENGELAND. Nu gaen de engelsche kooplieden zich weder met Amerika bemoeijen en willen het geschil slegten dat tusschen Suarez en Miramon onstaen is. Dat zy voorzichtig zyn of de vereenigde staten zullen hun welhaest op de hielten zitten. Engelsche haelkatoenverkoopers moet u met het ongelukkig Indie, met Zwitserland. Hadt gy u durven moeijen met de zaken van Oostenryk in Italie, en met de inlyving van Savooijen, zou men misschien zooveel niet over natueryke grenzen spreken. Gy moet u ontrent altyd met zaken waeruit gy van vorens weet dat gy u met eere zult uittrekken, maer eene edele tack op u nemen, maer edelmoedig, zonder achterdenken, de zaak eens kleinen volks waernemen,

« Wat den tabak aengaet (21); die is hier wel te krygen en al is hy zeer dier en slecht, houd ik nogtans niet op te smooeren. Hy is zoo dier dat hy 80 stuivers het pond verkocht wordt, en hy is zoo slecht, dat die niet gewoon zyn te rooken, hem niet konnen verdragen (22)...

« Alhoewel dit eiland gezeid wordt gezond te zyn, de groote verandering echter van lucht maekt, dat velen ongemakken gevoelen, de eene met over te geven, de andere met buikloop. Wat my nogtans aengaet, ik heb nog niet de minste onsteltenis gevoeld; maer integendeel, ik bevind my alle dagen sterker.

« Ik omhels ul. altermaal, allerlieftste vader en moeder, zusters en neef, met een kinderlyk en broederlyk hert; ik omhels u altermaal, myne lieve bloedverwanten; ik omhels u, myn lieve vriend *Fincau* met uw heel huisgezin: zeg aen uwen zoon, dat ik zal te huis komen, maer dat het nog binnen de eerste dagen niet kan zyn; ik omhels u, myn lieve vriend *Waltrain* en *Van Berwaer* met uwe familien; met een woord ik omhels de geheele parochie: gyliden troost my altermaal grootelyks met zonder ophouden voor my te bidden; ik hoop, dat uwe goede volherding eens zal gekroond worden. Zoo haest alle myne zaken zullen geeindigd zyn, zal ik

(21) « *Wil ons schryven, hadden hem zyne zusters verzocht in haren brief van den voorgaenden 24 September, a of daer tabak is.* »

(22) *In zynen brief van den 14 oktober 1799 zegt hy: « in het beginsel was ik alleen in ons gezelschap, die rookte « en nu is er maer een, die niet rookt: maer de natte winter « zal dien nog wel overhalen. »*

TWEDE DEEL.

TOESTAND DER GEBANNENE GEESTELYKEN IN HET EILAND RHÉ
in de jaren 1798 en 1799.

II.

VIJFDE BRIEF VAN G. HAPPAERS CIT HET EILAND RHÉ aen zyne ouders, broeder en zusters (18).

« Citadel van Sint-Marten den 6 oktober 1798.

« Zier hemide ouders, neef en zusters,

« Ik zoude alreeds geantwoord hebben op den aengenaemen brief van mynen neef (broeder), welchen ik den 5ten September ten 8 ure 's morgens met eene allergrootste blydschap ontvangen heb; maer aengezien ik uit denzelven verstand, dat u yne lieve zusters gingen vertrekken naer Brussel, van waer zy my ook zouden schryven, zoo heb ik myn antwoord uitgesteld tot dat ik hunnen brief zoude ontvangen; welchen ik gisteren avond eerst ontvangen heb, alhoewel ik van verpistieren morgen wist, dat hy op den post was. Ik antwoord dan vandaag met haest, want gy zult zekerlyk in achterdenken zyn over myn uitstellen. Ik kan u nog niet zeggen, aen wat prys ik den wisselbrief van Brussel, bedragende 250 livres, zal konnen verhandelen, en den wisselbrief van Antwerpen heb ik nog niet ontvangen. Ik schryf u, dat ik alle uwe brieven met al wat er in besloten was, ontvangen heb en, nadat alles zal afgerekt zyn, zal ik u over alles eene langere oprekening geven (19).

(18) *Antwoord op den voorgaenden, n. 4.*

(19) *Dat werk is een misseu-werk, waer van hierna klaerder zal gesproken worden. Zie n. 16 en 18.*

daer voor is uw bekropen koophandelsgeest niet verheven noch grootsch genoeg. Het uer zal slaen dat de kleine volkeren die gy verdrukt, of helpen verdrucken hebt, u met het gewigt huus haets zullen overluden.

ROME. Over eenige dagen is de Paus uitgegaen om de mis te gaen lezen, en de H. Communie aen de geloovigen uit te deelen. onbeschryfelyk is de geestdrift geweest welke de Paus op zynen doortogt verzeald heeft. Niet een nothans van allen die riepen: « leve de Paus Pius IX. » had stukken van vyf franken ontvangen om *vival* te schreeuwen, gelyk wy dat op heden in vreedende landen zien gebeuren; er was geen een betaelde schreeuwer

HAEK EN OOGEN!

Het zal eenieder nog geheugen hoe er by enige zweepers geroepen werd toen Napoleon III den troon bekroop: « De man der voorzichtigheid is verschenen; nu gaat het gezag voor goed hersteld worden, en het republiek, die wandroom, dat gedrochtelijk ontwerp voor altyd onder de bank geworpen. » En al die in de wereld iets te zeggen hadden, spraken luider, stapten met meer statigheid over den stoep en schreeuuden onbezonnen: *C'est nous qui prenons les rats!* Geen winterkoningje, verschoven tot op de uiterste palen der noordzee, of het zat zich vaster op zynen troon, en riep stoutmoediger met eene flesch champagne in zynen kraag: *C'est nous qui prenons les rats!* Alle magt en gezag komt van God! Maer Napoleon III heeft ze allen gekuld, en dat op eene meesterlyke wyze. Hy door het gezag en voor het gezag, zoo het scheen, keizer geworden, heeft dusdanige poetsen begonnen te spelen, dat hy het vertrouwen van geheel Europa verloren heeft. Europa heeft gedurig het oog op Frankryk gevestigd; spreekt Parys van oorlog, dan gromt Rhyen en Thyms van kanonschieten; spreekt Parys van vrede, dan begint Berlyn en Londen met olyftakken in handen eene quadrille des lanciers af te halen; spreekt Parys van wettelyke magt, van koningen regelrege van God met lyl en ziel op den troon gezet, dan ook luiden alle monden en dagbladen waer oude vorsten staan, die, als eene priesterlyke zalving, het onverzakebaar regt hebben het volk te bestieren of te misleiden, gelyk gy dat nemen wilt.

Alle magt komt van God, zegt men; en dat is ook waer; doch hoe zy van God komt, ziedaer den knoop. De wysbegeerte houdt dat zy van God door het volk aen de bestierders der maetschappy komt; en heten deze bestierders baron, graef, prins, koning, keizer of vlaemsche broeder, wat doet zulks ter zake! Eenigen zyn er die menen, dat er eene klas van menschen bestaet anders gemackt dan de overige zonen of dochters van Adam, en geboren met het regt van anderen te gebieden. Napoleon heeft den eerbied voor het tydelyk en erfelyk gezag zoo diep doen zakken dan wel ooit het de badadigheden van vroegere eeuwen en hoven gedaen hebben. Men wist dat de grooten en bestierders der volken een tuchteloos en ongebonden leven voerden; men kende de grabben van Louis XV, die van Frederik van Pruisen, die van Catharina van Rusland enz.... Maer men betrouwde ze toch altyd min of meer; men dacht ze nog mannen van woord, van trouw, en nog al eenigzins geneegen voor het goet, schoon ook van hetzelfde uren afgeweken en door hunne Betzabees weggeleid.... Maer nu heeft Napoleon zoo lang geworveld en geschermd, dat het koninglyk of keizerlyk politiek nog alle vertrouwen en geloof verloren heeft; dat was de laatste slag die aen de gezagvoerenden nog kon toegebracht worden.

Alles is tegenwoordig zoodanig ontreëen en doorëen gespeeld en ghespeld, dat men niets anders kan doen dan aen alles twyfel. Wie is er onder de verstandige menschen die luudop in een gezelschap zou darven zeggen: ik geloof en betrouw Louis Napoleon en de koning-nu nog! De waerheid bevindt, dan eerst begint men te redekavelen, te twyfel en te onderzoeken. De staetkunde heeft geen betrouwen meer; alles is jodery en kullagie geworden. Vandaag wit, morgen zwart, overmorgen blauw of gelyk het de omstandigheid verzeissen zal; maer principie en stelsel moet gy er niet zoeken gaen; 's morgens eene brief aen den Paus geschreven, waer men den apostolischen zegen afsmerkt op het ondergeteekende naemschrift: *votre dévot fils!* en 's avonds met *About* arm aen arm aen het zwieren en aen het roepen: *plus de pouvoir temporel!* geene pausselyke staten meer! En gevalt het dat zy een weinig te hard geschreeuwd hebben, dan weer stilgezegen en aen Victor-Emmanuel gezegd: schryft en wryft en schermt gy nu weer een weinig; wy gaen met geheel ons hof onzen paesschen houden onder het oep van den Nontius! Wie zou dan het gezag nog betrouwen? Is alles dan geen jodery, geen kullagie!

Zoo onze Napoleons zulks tot hun judaspolitiek en tot hunden lagen interest of ambitie noedig hebben, dan laten zy zich te *Saint-Sulpice* of elders 's morgens den schepulier

van den derden regel omhangen, doen met uitgestrekte armen den kruisweg, daer zy 's namiddags, als eerste Haan van het bal *Mabelle* voor de tralie komen, en naer het voorvel en het traweel op twintig uren in de ronle riken. En zoo zyn doorgaens de gezagvoerenden, de kroondraggers, troonbezitters en sceptersleprers altyd geweest, en zoo is het heden hier en overal ook nog. Weinige die andere principieen hebben dan het behoud hunner magt!.... daervoor moet alles zwichten.... dat alleen is hedig.... wee hem die anders durft denken of spreken.... de Bastilles of de schynheiligheid is daer om het godelyke regt te bevestigen!!!!

Men spreekt zoo veel van orde in de maetschappy. Indien de wysbegeerte iets beteekent, dan verstaet men door orde de geregeldste overeenstemming en den gematigden uitvoer van wetten boven den mensch, boven de staetkunde, boven den wereld; wetten die alles in voege en rang en, by gevolg, in leven houden. Maer wat is nu de wet? Niets anders dan de wil van eenen alleen; gelyk hy besluit, moet het zyn.... Hy allen denkt, spreekt, overweegt voor veertig miljoen menschen.... Is dat orde? Kullagie!

De vryheid van drukpers, deze verhevene fakkell der beschaving, mag volgens de mannen niet meer stralen; zy zou de volken, aen hunne zorg toevertrouwd, over de kullagie der staetkunde verlichten, dat is te gevaerlyk.... Dus geue vryheid van drukpers meer!

De burgerlyke vryheid, welke God aen elken mensch als een regt van eerstgeboren op het voorhoof drukte, wordt als een gevaerlyk geschenk miskend en mistrouwd; de mensch, volgens hen, had moeten geboren worden met eenen bal aen de voeten, en met een papier in de hand waerop stond: met permissie van den keizer begin ik het leven! O Kullagie!

Men roept een geheel lant ter stemming; men zegt: vry moet gy stemmen! wy willen dat gy ons in volle vryheid aennemt! En van den anderen kant worden de strengste maatregelen genomen om de vryheid te verminken, en zendt men eenige honderde verslaefde hovelingen uit, om het bestuur van stak, grilligheid en ballingschap doen toe te juchten.... Zoo kult men de inwooners van Nizza.... En bitrogen droevig voorkomt, onder al de beweegreden, welke de franche *Moniteur* opgeeft ten einde de Savoujaers te bewilligen, is er geen enkele die niet stoff lyk zy.... zoo als gy zult in den handel van Frankryk, in zyne wyden, klæren, enz. mededeelen.... Het is nog de oude zake: Esau verkoopt zyn eerstgeboorteregt voor eene schotel pap en brui.... Vroeger hoorde men, als er iets grootsch gaende was, de bekwaemste redenaers van den lande, in zwierye welsprekheid, de zaken uitleggen, ontwikkelen; maer dat is nu te gevaerlyk geworden; en gezegend zy diegene welke zoo het slot op den mond van het volk wist te zetten! Het gedacht wykt nu voor de daed, het regt voor den sterkeren, het licht voor de duisternis, de kunsten en wetenschappen voor het gegroefd konon.

God beware ons duerbaar vaderland eens het gelukkig lot van Nizza te ondergaen.... waer nu Cayenne en Mazas den jury en de vierscharen vervangen!....

Hasselt, 4 Mei 1860.

Mynheer de Opsteller,

Volgens inlichtingen welke schynen gegrond te zyn, zou nu achtbaer dagblad eene scheuring tusschen de Vlaemsche Broeders in hunne laatste zitting, te Hasselt, te wege gebragt hebben.

Enigen die nog niet alle gevoelens van eigenwaardigheid verloren hebben, luidden *Mordicus* staende dat er op de schriftelyke en hoonende artikels der *Hoop* moest geantwoord worden, kost wat kost, al moest men ook te Antwerpen, of te Brussel, ja zelfs te Gent eenen schryver gaen opzoeken, en ruimschoots betalen. De *Hoop* moest gekortvleugeld worden. Zoo spraken de eerste.

De andere waren van gevoelen dat men niets moest antwoorden, en gaven voor reden op 't dat niemand in staet is behoorlyk op de *Hoop* te antwoorden, aengezien men zich wacht-n moest van scheldwoorden en personaliteiten, om de lezers niet te zeer in den *Onafhankelyke* tegen den kop te loopen; 2° dat hoe meer zich de Vlaemsche Broeders verdeedigen, hoe meer zy de nuttelooze werkingen hunner zittingen tot hietoe gedaen gingen aen den dag brengen. 3° Dat de *Hoop* de vlaemsche zake onder een geheel ander opzicht, dan wel de broeders, beschouwd en dus dat het beter zou zyn den opsteller der *Hoop* eens gaen vriendelyk te spreken en met eene goede pint faro te beschieten.

Er bestond nog eene kleine fractie, te weten die van den *Onafhankelyke*; deze ook riep; men mag op de *Hoop* niet antwoorden; maer hare redens waren de volgende: 1° gaen wy op de *Hoop* antwoorden, dan dringt de *Hoop* de kempen binnen ten onzen nadeele. Dus *affaires de boutique*.

2° De *Hoop* begint te veel abonnementen te krygen; zy schiet ons al tamelyk onder onze duiven; wy, wy zullen zeggen: de arend vangt geen vliegen, of, de druyven zyn nog niet ryp; en dus niet geantwoord *pour affaires de boutique*. De hoer geloof ons toch en verstaet ons tactique niet.

3° Wy zullen uitstrooijen dat de *Onafhankelyke* wel 40,000 abonnementen heeft; en dat zal de *Hoop* weër nypen; dan een antwoord. enz.

VYFDE BRIEF VAN G. HAPPAERS UIT HET EILAND RHEËN aen zynen vriend Fincau (24).

« Citadell van S. Marten in het eiland Rhé den 15 october 1798.

« Mynheer en allerliefste vriend.

« Gy verlangt; ik verlang ook. Gy beveelt my den gorden moed; ik beveel u hetzelfde. Gy troost my met de tranen in de oogen; ik kan er niet op antwoorden: ik zeg alleenlyk, ik moet een hert van steenen hebben, om niet beroerd te worden in zulke gesteltenis gelyk ik ben; van den eenen en van den anderen kant al even zeer bezucht en beweerd; van den eenen en van den anderen kant al even gewenscht en verlangd, zoude ik alleen tevreden blyven in myn ongeluk? Gy, myn vriend en myne bloedverwanten, beveelt my de kloknoodigheid op denzelfden tyd dat gy door eenige lafheerigheid schyn te willen overweldigen de goetlyke almogendheid. Ik heb veel gevoeld, maer uw brief doet my op 't laatste het meeste gevoelen; wees nogtans verzekerd, ik zal u myn verlangen, myne zuchten en tranen niet doen gevoelen, maer ik zal u alleenlyk laten een Splinter zien van myne blydschap over hetgene dat gy my schryft, dat alle myne vrienden standvastig blyven en volherden met voor my te bidden. Groote troost voor eenen ongelukkig mensch, die niet kan verlost worden dan door Dien, welken alle eerbewyzing en ophoeffing des herten toekomt! Ik wist niet, van waer my alle goed toekwam; ik wist niet, wanneer ik verdiend had van den heer geholpen te worden; maer nu versta ik, wie alles voor my verdiend heeft: het zyn myne goede vrienden.

(24) Antwoord op deszelfs brief, geschreven den 21 september en gesloten in dien van zyne zusters van den 24 derzelfde maend.

Hierop heeft men begonnen te sporen en te morren en is men ontvreden vanëen gegaan. Wat! ripen de eerste, er moet geantwoord, anders zal men zeggen of wel, dat wy geue eigenwaardigheid bezitten, of wel, dat wy niet bekwaem zyn of wel dat wy niet darven.

Uw dienstwillige dienaar
XX.

Wy lagchen met de Vlaemsche Broeders; dat zy spartelen gelyk zy het goed vinden; maer als zy het te bruin maken en miskerven, dan alweër de kat de koud op.

Het *Nieuwsblad* van Hasselt is sterk in vraagpunten voor te stellen, maer uittemend slap in het antwoorden. Hy, de schuchtere opsteller, heeft deze weck eene ongerustheid van conscientie niet kunnen verteeren noch uitleggen, hoe men het gedrag der piemonteesche gestelykheid, die Victor-Emmanuel met het zingen van eene *Tu Deum* vreedde, met den bablyok kan overëubringen? Een antwoord als het u belieft! Och arme! Onze confrater is zoo ongerust.... Zie hier het antwoord, allerzoetste confrater.... Het schyn dat de geschiedenis gansch vreemd voor het *Nieuwsblad* is.... Wy leggen dat uit juist gelyk wy nu d n hantlock tegen Napoleon I het gedrag der ROODE kardinalen by den kerkelyken trouw van den Keizer en Marie Louise uitleggen.... Wy leggen dat uit gelyk men het gedrag des *Evêques curtaisans* onder Napoleon I in kerkelyke geschiedenis gewoen is uit te leggen. Heeft het *Nieuwsblad* oot van de volgende bisschoppen hooren spreken: Canavari van Verceil, Bouliet van Evreux, Mannay van Trier, Darvoisin van Nantes in 1802? Monseigneur Dupauloup heeft laetstus ook nog al eenigzins het gedrag van eenen bisschop in overeenstemming met Rome uitgelegd.... En het *Nieuwsblad* komt nu nog zulke vraag te doen. Miseria! Miseria!

Indien hy met dit antwoord niet tevreden is, zoo hebben wy er nog andere in onze patroonsch.

Gezigt, nogtans, lagchen, lighaem.

De inwooners van Limburg en lezers der *Hoop* zullen dezen avond zoo goed zyn de voorgelieve hunner huizen met lampjes, keersjes en lantereen zagevierend te verlichten.... De Vlaemsche Broeders hebben in hunne laatste zitting te Hasselt iets voorgebragt. Zy hebben uitgelegd hoe men de woorden *gezicht, nogtans, lagchen, lighaem* schryven kan.... Ziet gy nu wel, bemide en verstandige lezers der *Hoop* dat het is gelyk wy altyd zeiden: de Vlaemsche Broeders kennen niets.... zyn prulverkoopers. Zoo inimmers schreef de oude Kullagiemester:

Zeker helden van 't lawyt,

Winkeliers in henen kullen,

Komen nog van tyd tot tyd

Met hun vlaemsch de boeren kullen.

Hoe! in tyden zoo zwanger als de onze van grootsche gebeurtenissen, van heilige en duerbare belangen, waer geheel Europa eene zwarte toekomst over Rhyen, Donau, Tiber en Thyms ziet hangen en byëenwolven, waer Belgie, ons ten koste van ons bloed vrygevochten vaderland, mischien met eene annexe of vervoeging bedreigt is, gaen zich te Hasselt eenige volwasse mannen, mannen die reeds over jaren hunden laetsten baktand in den mond dragen, en nog aanspraak op sta tkundigen roem konden maken, als taelpraeters rond eene tafel nederzeten om te bekakelen hoe men deze vier woorden schryven kan: *gezicht, nogtans, lighaem en lagchen...* en lagchen. Ha, Ha, Ha! Het lagchen van myn gezicht beweegt nighaem geheel myn lighaem.... Ah Seigneur! mon Dieu! Wie dacht dat men in volle negentigste eeuw nog scen-n uit den *Bourgeois gentilhomme* te Hasselt zou terugvinden! Ach! myn duerbare ouders, ik zal het u altyd verwyten my niet geleerd te hebben hoe *gezicht en lagchen* moet geschreven worden. Het schoonste van al:

4° Een leerling van ons kollegie die maer dry lessen van den heer Professor *Marsias* over Burnouf heeft gehad, kent al meer dan de Vlaemsche Broeders daer byëen aen 't leeren zyn.... Wy meenen inimmers dat op de zesde of achtste bladzyde van Burnouf de verwantschap der letters wordt uitgelegd. O Vlaemsche Broeders! O prulverkoopers! O kullagie!

2° Hetgeen zy zoo onbedacht in den *Onafhankelyke* laten drukken, is uitgeschreven, en het ergste van al, het is slecht uytgeschreven. Want in Mathys Siegenbeke, hoogleraar te Leiden, blad. 488, staet het veel beknopter en veel wyzer; deze schryver voegt er nog by: dat men best zal doen met aen het gebruik toe te geven. Dus *opera raddi!* O Vlaemsche Broeders! O prulverkoopers! O kullagie!... Zoo komt ten langen laetste de vlaemsche broederlyke letterkunde van knooit tot knooit, van bed op strooi.

3° De Vlaemsche Broeders bekennen dat zy niets of weinig begrypen; zoo zegt de spraakkunstkooikundige schryver: *ik hoop, myne herren, dat gy my zult begrepen hebben.* Dat is te zeggen: dat gy zult begrepen hebben dat er in den *A B* scherpe en zachte medeklinkers zyn. Ha, Ha! Dat is naïf! De spraakkunstkooikundige schryver besluit met deze sinnede: nu vragen wy ons hoe moet men volgens deze beginsels *lagchen* schryven?... Een dichtstukje byna geheel en gansch tot de rymen toe, aen *Nolet de Brouwere van Steenland* in zyn gedicht *Ambiorix* ontleend of ontfutseld... En zy

voorders schryven, blyvende ondertusschen allerliefste vader en moeder, neef en zusters,

« uw ootmoedigste en onderdanigste zoon en broeder

G. Happaers. »

« PS. Daer ik dezen morgen had doen vernemen naer eenen bankier in de stad, zoo is er een voor het sluiten van mynen brief by my gekomen, die my het geld binnen de 20 dagen zal tellen zonder winst of verlies voor my.

« Het schyn, dat gy goede hoop hebt achtervolgens de petitie, die gy naer Parys gezonden hebt. Wat my aengael, het doet my leed, dat gy er zoo vele moeite om gedaen hebt; eventwel myne pen is gesneden, om eenen brief te schryven aen mynen vriend *Claes*.

« 2° PS. Daer ik dezen brief niet aenstonds heb konnen bestellen, zoo heb ik nog den tyd van dit by te voegen, namelijk, dat ik naer mynen vriend *Claes* (25) geschreven heb en hem verzocht heb van, zoo myne zake kwalik uitvalt, ten minste voor my te willen werken, om niet vorder weggevoerd te worden. Tot dien einde heb ik hem gezonden een afschrift van myne declaratie, oordeelende, dat ik het origineel van doen heb, om het te toonen aen de geneesheeren en de municipalen van de stad.

« Het gerucht verspreidt zich vandaag grootelyks, dat er binnen weinige dagen 200 priesters moeten naer Cayenne verdrücken. Merkt, dat wy nu ontrent 580 sterk zyn, onder welken wel 150 zestigjarige en krankten zyn. Binnen weinige dagen zal ik u nog schryven; vaert wel, bidt voor my; want op uw gebed is geheel myn betrouwen.

(25) Van Veulen te Parys.

den, het zyn myne bloedverwanten, die mynen bitteren kelk hebben gedronken en die my bonig en melk te drinken gegeven hebben; het zyn myne goede vrienden, het zyn myne bloedverwanten, die het zweerd nit myne borst hebben getrokken en myne woude gezald met eenen allerzoetsten balsam. Neen, myn allerliefste vriend, ik zal noch dood noch hel vreezen, zoo lang ik van den Allerhoogste zal versterkt worden; ik zal mynen vyand te klein kennen, zoo lang ik den Allerhoogste zal hebben voor bidzman: *Dominus illuminatio mea et salus mea: quem timebo?* *Dominus protector vitae meae: a quo trepidabo?* *Si consistunt adversum me castra, non timebit cor meum.* Alzoo sprak David wanneer hy van zyne vyanden vervolgd werd; alzoo spreik ik, terwyl myne vyanden my vervolgen, terwyl zelfs ik al in hunne handen gevallen ben. B meek nogtans, myn vriend, dat ik, nittegenstaende myne geheele overgving in de handen des Heeren, een grootste hertoevoer gevoel over uwe droefheid ten mynen opzichte; daerom bid ik u door dezen een einde te stellen aen alle ongerustheden, wel wetende, dat dit aen u niet meer onmogelyk is dan aen my, des te meer dat wy eene zeer groote hoop hebben van malkeer binnen korten tyd te zien en te omhelzen: *Tempus nostrae salutis magis prope quam putamus* (25). Daerenboven heb ik niets noch van myne gezondheid, noch van myne sterkte verloren, maer integendeel, volgens myn gevoel en het zeggen van myne *Confratres*, ben ik veel beter te pas geworden, terwyl anderen degelyk vermageren.

(25) Uit die Latynsche Schrifuer plaetsen, hier aen een leeken vriend en pachter voorgehouden, verstaet men, dat deze, gelyk men toen zeide, zyn vijf scholen gedaen had.

Wordt vervolgd.

hebben het ontstaan nog belevden !!! Hun stuk beteekent zoo veel als mijn stievelkrecht; dat van *Ambiorix* kon nog al gaan.

O Vlaemsche Broeders! O Pralverkoopers! O Kullagie!

Vedette van Tongeren

KAPOT.

Sint-Truiden, 4 Mei 1860.

Mynheer de Opsteller!

Met groot genoegen heb ik in uw achtbaer blad van zondag gezien, dat gy de belangen onzer stad goed verstaat en ter harte neemt, met de aandacht der regering eens in te roepen over den slechten staat der gepaveerde straten en de onbarmhertigheid welke er bestaat van zoo nog aerd- en allerslechtste aerdwegen in de voorsteden te laten liggen. Ja, mynheer, de steenen zyn hobbelachtig; ongelukkig die hier eksterogen heeft! en de aerdwegen, hy den musten regen, zyn modderachtig; zou men misschien den Schurhovenschen aerdweg met het slyk van de heek hebben willen makadamiseren?

Maer nu, mynheer, eene nog an lere kwestie. Onze pompen roepen ook op verbetering. Onze regering zou eens het oog moeten er op houden of daer geen verbetering kon ingebragt worden, op lat, als er iets aan ontbreekt, het selfs en eens en voor al voor goed gemakt worde.

Een uwer lezers.

De Vlaemsche Sillstand en de Bokruiters.

(Vervolg van de Samenspraak.)

De Pachter. — Ik geloof, of ik zie slecht, dat uw broeder ginder tusschen die boom aenkomt.

Dorus. — Het kan zyn meester; hy heeft nu congé met den Paarschen; ja, meester, het is hy, hy heeft zynen gryzen paleto aen.

De Pachter. — Het is nu geen school, **Dorus.**

Dorus. — Neen, meester, hy heeft nu goed leven, maer het mag zoo wel zyn want hy heeft ons wat gekost van boeken en andere zaken, hy heeft ook de grammare belge gestudeerd.

De Schoolmeester. — Gorden dag, pachter Donkaers.

De Pachter. — Bonjour, mynheer Preugelmans.

De Schoolmeester. — Wy hebben nu goed weder met den oppgang; hoe alles uit- en op komt!

De Pachter. — Ja, mynheer, ik heb zoo het veld overgewandelt gelyk ik naer de stad ging, maer alles is schoon in bloei.

De Schoolmeester. — ð propos, pachter, gy zyt naer de stad geweest, wat nieuws?

De Pachter. — Om u te dienen, j, mynheer.

De Schoolmeester. — Wel, wat zegt men er?

De Pachter. — Wel, er wordt veel *raisonné* over Garibaldi, over Lamoricière, over de octrooien die men gaet afschaffen tot groot gemak en vermaak van de lekkerbeetjes van Nieuwerkerken, en dan over de mislukte pogingen van eenige jonge heeren *dont les moustaches commencent à pousser* en die zich uitgeven als de voors'aanders van *la jeune Italie*, en dan nog over iets waarvan ik en uw broeder **Dorus Preugelmans** neustonds nog gesproken hebben, te zeggen, van vlaemsche *feutres*.

De Schoolmeester. — Ah! die heb ik in myn zak, dat zyn bazen, dat zyn hollen, dat zyn mannen, het was tyd dat zy ter wereld kwamen of de laatste helft van onze verlichte eeuw was in den donker.

De Pachter. — Wel er wordt noghans veel van gesproken.

De Schoolmeester. — Ja pachter, die zich wil onderscheiden *ou se distinguer*, die moet maer gerucht maken en dan klapt men van u en dan nog darby u laten te *Autwerpen* in portret trekken, en dan somtyds ook geheel serieus zyn en dan weeral de lucht bruzen, en dan weeral en bril dragen, en dan weeral om leeg zien al gaende, en dan dikwyls met uw hoofd schudden of gy naer iets zoekt dat niet te vinden is, en dan u uitgeven als *Boekmaker* zonder *Kleermakers-gereedschap* te zeggen, niet sayden in gedrukt papier, dan is het gevonden dan krygt men *à la fin une réputation européenne*.

Gelukkig zyn degene die arm van geest zyn, want hunne herschen zullen in vrede rusten.

De Pachter. — Maer in de instelling van Vlaemsche Broeders zie ik toch niets kwaeds of geheims.

De Schoolmeester. — Tot nu toe nog niet, pachter, maer wat wilt gy hebben, het is zoo in alle eeuwen geweest: elke eeuw moet in mers zyn aerdigheid hebben; in alle eeuwen hebben zich mannen vergaderd, die een zeker en zelfde doelwit voor ooggen hadden, het zy voor geleerdheid het zy voor wetenschappen, het zy voor kunst, het zy zelf voor *Muylery*; hebben wy, om niet verder te gaan, te zeggen, in de vorige eeuw hadden wy ook vergaderingen van alle soort gelyk de *illuminés* van broedertje *Weishaupt* gelyk de novateurs of filosofisten van broedertje *Hollach*, later de *Jacobynen* en dan vroeger nog wat anders; die hadden ook allemaal geerne met soupers, *déjeuners* te doen, die bendiden ook *l'art Culinaire. Il parait même selon quelques uns que gastronomie et hommes d'esprit ont une même signification, et que la gastronomie est un stimulus puissant pour élever l'esprit à de hautes conceptions et à de sublimes idées, et qu'en partant des toast l'enthousiasme atteint ou dépasse même alors ses bornes.*

Ah! Qu'il est doux d'être assis à la ronde.

Autour d'une belle table où tout abonde.

P. V. Sint-Truidenaer.

(Wordt voortgezet.)

Kerkelyks Nieuws.

M. Cn. JANSEN, pastoor te Heuvelsche-Peyde, (Lommel) is pastoor genoemd te Vl'm, by Sint-Truiden.

KIEZING TE BRUSSEL.

Een koninglyk besluit van 26 April, roept het kieskollegie van het arrondissement Brussel byeen tegen den 18 mei, om negen ure 's morgens, ten einde eenen volksvertegenwoordiger te kiezen in de plaats van wylm M. K. de Brouckere.

M'n verzekert ons dat de liberalen M. de Luesemans, burgemeester van Leuven zullen voorstellen. Ten minsten wordt er veel door zyne vriende n gewerkt om dien uitslag te bekommen. Wy denken echter niet dat de Brusselaers in hunnen schik zullen zyn met den tegenwoordigingszieken kandidaat van Leuven.

Werking der Kamer.

Erne commissie is belast om eens ten langen laetste wyzigingen in het reglement van orde te brengen, ten einde de *afwezigheid* der leden van de kamers te voorkomen, welke zich zoo dikwyls en in zulk eene betreurenswaardige uitbreidheid doet opmerken.

woensdag is het onderzoek begonnen over het wetsontwerp betrekkellyk de oktrooien. Men bemerkte in de voorkamers en wandelgangen, welke naer de sektion geleiden, een aantal deputaten van brouwerijen, stokerijen en inlandsche suiker-raffineerderijen.

De leden die deze eerste zittingen bywoonden waren zeer talryk. In de eerste sektion leest men vooral gesproken over de ongelijkheid, welke er in het stelsel des gouvernementes bestaat in wat aengact de lasten en voordeelen tusschen de steden en dorpen.

De woordenwisseling had plaats tusschen MM. Vermeire, de Thoux en Moncheur van den eenen, en M. Frère van den anderen kant.

De minister van financiën heeft zyn best gedaen om te bewyzen dat het ontwerp veel voordeliger is voor den buiten als zyne bestryders dit beweerden.

De tweede sektion heeft een groot getal nieuwe inlichtingen gevraagd in onder andere heeft zy den wensch doen kennen, den ophrengst der oktrooien van 1839 te zien opgeven. De beraetslaging rolde vooral over de reeds gezegde ongelijkheid. M. Pirmez heeft voorgesteld als eene basis van verdeeling aen te nemen, de persoonlike belasting.

In de derde sektion heeft men enkel en alleen een byvoegsel van inlichtingen gevraagd, en de zitting tot den volgenden dag verschoven.

In de vierde had de beraetslaging plaats tusschen MM. Muller, de Haerne, Mercier en Dumortier. De laeste heeft het voorstel behandeld onder het groutdettelyk opzigt M. de Haerne behandelde de kwestie onder 't oogpunt der landelyke gemeenten, de brouwerijen en ook nog onder het oogpunt der onafhankelykheid van de geneentelyke administratien.

Volgens zyne berekening zouden de stad- en de dorpsbewooners in de volgende evenredigheid bedield worden.

	Voor de stad	per hoofd	9 fr. 31
Voor den buiten	"	"	0 " 70

De vyfde sektion bestaat uit MM. Breeckman, Tack, Delehy, Van Volxem, de Florisone, Kœler, de Paul, Allard Janur, de Bor, de Liedekerke, de Renesse, H. de Brouckere, H. Dumortier, en de Roué.

In die sektion is de beraetslaging zeer levendig en langdurig geweest; het belang der landelyke gemeenten heeft het groutste deel der zitting ingenomen. M. H. Dumortier heeft het volgende voorstel genaen.

« De belasting, in de landelyke gemeenten bestaende en aengeduid onder den naem van abounement of hoofdschatteling, is afgeschaft.

« Het tegenwoordige beeloop dezer belasting zal terug betaeld worden aen deze gemeente op dezelfde manier als « het beeloop der oktrooien zal uitbetaeld worden aen de « steden.

« Het gouvernement zal de regieveerdigste middelen opzoeken om de noodige hulphronnen daer te stellen, om « deze uitbetalingen te bewerkstelligen.»

Langdurig ontwikkeld door den voorsteller en door M. Tack, vond deze propositie bestryders in MM. H. de Brouckere, de Paul en Kœler; zy werd verworpen met 7 stemmen tegen 4 en 4 onthoudingen.

HET LEGER VAN DEN PAUS.

De kathyke wereld aenschouwt met belang de gesteltenis en den gang der zaken in de Pausselyke Staten. De houding van den edelmoedigen Lamoricière in zyne hoedanigheid van opperbevelhebber der Pausselyke soldaten verwerft van dag tot dag eene vermeerdering van staatkundig belang. De kathyke volkeren beginnen te begrypen dat inderdaed de maaischappy, de beschaving en het christendom in gevaer zyn, indien zy krachtig zich niet gan verzetten tegen het helse stelsel der voltrokkene daadzaken, tegen den geest van oproer en onwetteling. De oproer gedaen door den kloekmoedigen Lamoricière beroert het kathyke Europa: Frankryk, Deutschland, Spanje, Oostenryk, Napels, Ierland zenden hunne zonen zich scharen onder het vaendel van orde, beschaving en Godsdienst. België zal zich niet laten overtreffen, onze edelste familien hebben reeds hunne kinderen ter hulp gezonden aen haren algemeenen Vader; een talryk leger maakt zich bereid om naer Italien te vertrekken. Onze kathyke familien mogen gernst zyn; te Roomen beveelt als minister van oorlog een edele Belg, Mgr de Merode, en wy vernemen uit echtbron dat de Eerw. Heeren P. De Zutter en F. Vyt, thans onderpastoors te Aelst, onze Belgische soldaten zullen vergezellen in Italien in hoedanigheid van Aelmoeseniers van het leger. Wy drukken den die heeren onze diepgevoelde dankbaarheid uit over hun edelmoedig besluit.

Acht hooge officieren van het Belgisch leger zyn te Roomen aengekomen om dienst in het leger van generael Lamoricière te gaen nemen. Men zegt dat ons liberael gouvernement zou besloten hebben de militairen welke voor den Paus willen gaen strijden van hunne graden en ambten af te zetten. Zulk een besluit, mogt het wezentlyk zyn, zou eene schaand zy voor België.

Onder de vrijwilligers die blyven dienst nemen by het Pausselyk leger, meldt men een nieuwen onderscheiden naem: deugenen namelyk van eenen der zonen van prins de Ligne.

Wy lezen in de *Union* van Parys:

« Brieven uit Rome doen ons eene tyding kennen welke met verontwaardiging in onze stad vernomen is geweest: het italiaensch komitee dat te Londen zetelt, zou twee behendige moordenaers, die reeds hunne proeven hebben gedaen, naer Rome gestuurd hebben, met last van den generael de Lamoricière en den kardinael Antonelli te vermoorden. Daer wy zelfs de dood niet willen der rampzaligen bekwaam om eene dergelyke zending te volbrengen, aezelen wy niet om kenbaar te maken wat men ons diesaengaende geschreeven heeft. De uitzendingen zullen te Rome alles bereid vinden om ze te ontvangen; men verwacht ze.»

« Het werk van St.-Pieters Penning, dat reeds in verscheidene parochien van het aertshisdum van Mechelen is opgerigt, heeft voor oogwit aen Zyne Heiligheid den Paus van Rome, door een jaerlysch en ten volle vrijwillig giftje van 25 centimes, de middelen te verschaffen, die hem noodig zyn om dubbele magt te handhaven, en om dezelve volgens de inzigten der goddelyke voorzienigheid, vryelyk te kunnen uitoefenen.

— Volgens de *Ost-Deutsche Post* is er te Brussel een komitee van adellyken tot stand gekomen, 't welk zich gelast met aanvellingen voor het pausselyk legee.

Men geeft 700 fr. aen degenen die dienst nemen. Men gebruikt hiervoor den St.-Pieters Penning.

In tegenwoordigheid der aanboudende aanvragen van het nieuwsgierige publiek om de namen te kennen der directeurs van den Garibaldi's penning in Begie, beginnen lier en daer eenige van die geheimzinnige mannen uit hunne schulp te komen. Een ministerieel blad van Leuven de *Progrès* kondigt

aen dat de inschryvingslysten ten voordeele der Italiaensche muiters ten zynen kantoor berusten alsmede ten huize van M. Savoné, ambtmaer, van het stadius. Het is diensvolgens bewezen dat het de vrienden van M.M. Rogier, Frère en andere leden deelmakende van het ministerie uit de kasseistenen van Mei gesproken welke aen het hoofd zyn der inschryvinge ten voordeele der Mazzinisten, Garibaldiisten en andere mannen van den moordprijm, de springbommen en andere loffelyke werktuigen van dien aard. Zy geven een schoon voorbeeld aen hunne medeburgers met geld in te zamelen ter ondersteuning der oproermakers welke tegen hunne wettige vorsten opstaen. — Maer, soort zoekt soort.

Verskillende Tydingen.

— In den loop dezer week had een reiziger te Brussel, in een rytuig eene heurs met 14,000 franken gouden geld laten liggen. De heer was vertrokken. maer de eigenaer-voorman, Hypoliet Van Hemelryck, geboren te Dendermonde naby de Veerpoort, alwaer zyne ouders en broeder Désiré herberg houden, verhaeste zich de som by den hoofd-kommissaris der politie en keerde naer Brussel terug. De som werd hem ongeminderd ter hand gesteld en hy schunk eene fraeije beoelooing aen den eerlyken voorman.

Wy gelooven de schoone daad van Van Hemelryck te moeten doen kennen, zonder de minste aanmerkingen. Zy verkondigt haren eigen lof.

— Eene voorgeborgtmaer der Brugsche poort mostaerd, maker van beroep, zat de verledene week in eene herberg op de kaei; zyn zwager, door moerder-fortuin meer dan hy begunstigd, kwam er met zyn tilbury aen. Hoozeer het hart van den mostaerdman klopte, zal men ligt beseffen. De lust bevroop hem om eens te ryden. Hiervoer vroeg hy toestemming aen zyn zwager, die eerst weigerde, beweerende dat met peerden te ryden geen mostaerdmaken is. Echter hield de vrager niet af te smecken en dan na hy de toestemming had gekregen.

Eensklaps springt hy in den tilbury, neemt de zweep in handen en... Ju, Sies!!!

Voorerst ging alles als een mostaerdmolen. Wanende dat hy de propheet Elias was, die, zoo als het H. Schrift vermeldt, met een wagen naer den hemel gevoerd werd, was onze man, zoo als weleer de propheet moest geweest zyn, in eene gelukzalige stemming. Maer... of er op Elias weg kronkelingen waren, dit zegt het H. Schrift ons niet. Althans, op de baen van den mostaerdvent was dit het geval. Aen een dier bogten gekomen, stronkelt het peerd, knikt de tilbury om, en de mostaerd-propheet lag in de modder. Eenige hoeren suelden toe om hem op 't goede spoor te brengen. Hy kroop niet meer in de tilbury, dan als er een boer nevens hem plaats nam, om het peerd naer huis te voeren. Thans draeit hy aen zyn mostaerdmolen, en vindt dat dit veel gemakkeliker is dan naer den hemel ryden.

— Zondag na middag is de bliksem op den toren der kerk van Aerschot geslagen. Hy heeft er al de schalten van verbyzeld. Er was reeds een der kruisbakken aen brand geraekt; maer men is er toch in gelukt het vuur in weinig tyds uit te dooven. In onze omstreek heeft de bliksem het dak van eene schuur afgeslagen maer geen brand gesticht.

— Men schryft uit Charleroi. — Het stelen en rooven neemt dagelyks toe en vermeerderd de onrust der inwooners onzer omstreken. Geen nacht gaet voorby, die niet door eenen of verscheidene diefstallen wordt gekenmerkt.

Deze week zyn 't de huisdieren geweest waerop de heeren dieven meest belust waren. Aldus zyn te Lodelinart en te Heigne verscheidene kikkensieten letterlyk geruumd worden. In een huis alleen heeft men twintig hoenders gestolen, zonder dat de eigenaers iets gehoord hebben.

Op de hofstede van Sart-les-Moines, hebben de boosdoeners zich niet vergenoegd met de schoone pluimgedierten te rooven; zy hebben de stontmoedigheid zoo ver gedreven, een schoon gemest kalf uit zyn kot te halen, en het in eenen nabyliggenden meersch te slagen en te scheiden, en het vlesch mede te nemen.

— Men meldt uit Konstantinopol, 14 april, dat de hertog van Brabant eene deputatie heeft ontvangen van belgische negocianten die in die hoofdstad woenen.

ONDERWYS OF LETTERKUNDE.

II.

Iets over den aerd onzer taal en over de spraekmeesters en taelregelaers.

Siegenbeek bekent « dat ons taelgebruik genegen is de d, tot veraangenaming en ondersteuning der uitspraak, in « zelfstandige naamwoorden op er, en den vergrootenden « trap der bijvoegelyke naamwoorden aen te nemen. Wat « reden dan, roept hij uit, valt er uit te denken, om met « sommigen die inflasching te verwerpen in alle woorden, « waarn het gebruik dezelve niet onveranderlyk gevestigd « heeft, en hoorer, zurer, zuarer, in stede van hoorder, « zuurder, zuawarder, te beschrijven? » Na niettegenstaende toch eindelijk aen 't nieuw stelsel en aen 't geen hij de welluidenheid noemt, toegestaan te hebben, te weten dat « in die « zelfstandige of bijvoegelyke naamwoorden, welke den uitgang er achter de l of n aannemen, de bedoelde inflasching « door het gebruik der meerderheid verboden wordt, » kan hij zich niet beletten alweer deze merkwadige bekenentis er dadelijk op te laten volgen: « Het is waar dat men in de « dagelyksche uitspraak ook hier niet zelden de invoeging « der d opmerkt, als snelder, bewoonder, dunder, kleinder, « enz. ! »

Men hoore nu den geleerden prof. Bormans in eenige zyner bemarkingen hierop gemaakt in zijn zoo taekkundig verslag van 't jaer 1841.

« Zoo is het, zegt hij: zelfs in Holland leven snelder, dunder, kleinder nog immer in de dagelyksche uitspraak voort, en de schoolmeesters, hoe magtig ook in dat land, waer, tot de bovenmede toe, alles ter school gaet, hun invloed op de volkstael geweest is, hebben er de d niet kunnen uitvoeren! En men merke wel aen, dat Siegenbeek door *dagelyksche uitspraak* hier geene straettael bedoelt; maer gelyk hij zelf en anderen van zijnen stand spraken, wanneer ze de leeraersmuts aen den kapstok gehangen hebben. Zoo dat men van hen zeggen mag: *Naturam expellat ferula, tamen usque recurrit!* En nu wat het onafgebroken en algemeen gebruik dier d van de vroegste tijden af tot diep in de XVIe eeuw betreft, wie zal 't loochenen? Van de woorden op eene keelletter (g, k, ch), of op eene lipletter (f, m, p) eindigende, achter welke men natuurlijk de tandletter d genegen was te mijden, kan ik niet spraken, noch ook van die welke op s uitgaen, het zij deze sisletter zich na een korte voorafgaende vokael liever verdubbele of, na eene lange in z veranderde; ook voor de w, die in meer andere gevallen overgangletter is, zal ik sommige uitzonderingen toestaan; — maer van de uitgangen op l, n en r zal men mij bezwaerlyk uit goede en echt dietsche handschriften van de XIIIe, XIVe of XVe eeuw, eenige voorbeelden van zonder d gevormde comparativussen onder de oogen leggen. Even zoo weinig gewisselyk van 't geen ik boven *verbalia* hiet, als zijn *weldruender, toehoorder, opsteller, enz.* Wordt vervolgd.

BURGERLYKEN STAND DER STAD SINT-TRUIDEN.

Aengiften van den 2 tot den 4 Mei 1860.

GEBORTENS.

Mannelyk 1. — Vrouwelyk 1.

HUWELYKEN.

Putgens, Dionisius-Josephus, met Decock, Aldegondis.
Lafosse, Henricus, met Dujardin, Clementia-Paulina-Eugenia.

OVERLYDENS.

Sterken, Jeannetta, oud 65 jaren, echtgenote van Joannes Grignon, (Hospitaal.)

0 kinderen onder de 7 jaren.

HASSELT.

Aengiften van den 21 tot den 28 april 1860.

GEBORTENS.

Mannelyk 2. — Vrouwelyk 4.

HUWELYKEN.

P.-J. Leunen, kleermaker, en M. Rombouts. = A.-L. Tytgat, daglooner, en J. Menten. = J.-W. Bollen, stokersgast, en J. Jammaers.

OVERLYDENS.

M.-M. Chabot, oud 16 jaren. = J. Smeets oud 69 jaren, daglooner, weduenaer van A.-C. Coemans. = A.-M. Bartholomé, echtgenote van A. Govaers, hovenier. = A.-M. Elacrs, oud 45 jaren, echtgenote van P.-J. Chabot, geweer-maker by het 5 regiment van infanterie.

4 kinderen onder de 7 jaren.

MARKTPRYZEN DER GRANEN.

ST.-TRUIDEN, 2 Mei.

ST.-TRUIDEN, 28 April.

Tarwe 100 kil.	50-09	Tarwe 100 kil.	50-58
Koren » »	22-60	Koren » »	22-87
Haver » »	21-00	Haver » »	21-50
Garst » »	22-87	Garst » »	22-87

THIENEN, 1 Mei.

BRUSSEL, 2 Mei.

Tarwe 100 kil.	52-00	Tarwe den hect.	24-78
Koren » »	24-50	Koren » »	17-52
Haver » »	20-60	Haver 100 kil.	00-00
Garst » »	25-00	Garst den hect.	00-00

LEUVEN, 30 April.

AELST, 28 April

Tarwe 100 kil.	52-04	Tarwe hect.	25-20
Koren » »	24-18	Koren » »	17-72
Haver » »	21-77	Haver » »	12-95
Garst » »	24-05	Gerst » »	12-65

HASSELT, 1 Mei.

LUIK, 30 April.

Tarwe 100 kil.	51-90	Tarwe 105 kil.	52-50
Koren » »	24-20	Koren 94 »	21-25
Haver » »	24-60	Haver 150 »	52-00
Garst » »	25-20	Garst 94 »	25-00

DIEST, 2 Mei.

MECHELEN, 28 April.

Tarwe hect.	25-20	Tarwe 100 kil.	50-82
Koren » »	18-90	Koren » »	24-70
Haver » »	12-50	Haver » »	27-68
Garst » »	18-00	Gerst den hect.	15-50
Aerdappelen den zak	9-00	Aerdappelen den zak	8-50

Openbare Verhuring van Vetweidens onder Heelenbosch gelegen.

De Notaris COENEN te Geetbets, zal ten verzoeken van jufvrouw Eulalia BLYCKAERTS, rentenierster te St.-Josse ten Noode, openbaerlyk aen de meesbiedende op Woensdag wende 9 Mei 1860, om een uer na middag ten huis en herberg van Augustinus Doteront te Zout-Leeuw aanbieden te verhuren:

1° Een hectaer, 86 aren 5 centiaeren weide, genaemd Kapelweide, palende den weg van Zout-Leeuw naer Neerlinter, Antonius Coenen, het volgende perceel en het wedergedeelte.

2° 2 Hectaren, 52 aren 40 centiaeren weide, genaemd Kapelweide, palende het volgende perceel, Antonius Coenen, de kinderen Coenen, Fabry en het wedergedeelte.

3° Een hectaer, 15 aren 14 centiaeren weide, op den Meersheuvel, palende het wedergedeelte, de 2 volgende percelen en Jan-Baptiste Coenen.

4° 75 aren 4 centiare weide, op den Meersheuvel, palende het voorgaende perceel, het wedergedeelte, Jan-Baptiste Coenen en het volgende.

5° 2 Hectaren, 7 aren 5 centiaeren weide, op den Meersheuvel, palende het wedergedeelte, de twee voorgaende percelen, de gemeente Badingen, de heer Bertrand en het volgende.

6° 75 aren, 1 centiare weide, op den Meersheuvel, palende het voorgaende perceel, de wedergedeelten en Bertrand. Alles achtervolgens conditien alsdan voor te houden.

Verkoop van een Peerd, karre, ploeg, egge en peerds-getuig.

Op Dynsdag den 15 Mei 1860, ten 9 ure s'morgens, zal den heer Charles FINOELST, bierbrouwer woonende te Sint-Truiden, publiek en ten meesbiedende op crediet, in zyne brouwerij gestaen op de Bekstrat, door den Notaris COEMANS doen verkoopen:

Een goed Merrie-peerd, eene karre, ploeg, egge, snybank en verders alle peerds- en labeurs-getuig.

Berigt.

Te bekomen over de 500 verschillende stukken oud koper-geld, alsook vele stukken oud zilver geld.

Zich te bevragen op het bureel van dit blad.

Te Koop

by M. GRENE, Bekstrat te Sint-Truiden, ontrent de 2000 kilos schoone gedroogde appelen, als ook nog 5000 kilos ouden siroop, gestookt van appelen en peeren, en ontrent de 80 tonnen appel-azyn.

Alles aen civiele pryzen.

Adjudication Publique.

Le Conseil de fabrique de l'Eglise de Kerkom, canton de St.-Trond, procédera le Mardi 13 Mai 1860, à l'adjudication des travaux que nécessite la construction de l'Eglise de la dite Commune.

Les plans, détails et cahier des charges sont déposés, au local ordinaire des séances, à l'inspection des amateurs, qui pourront s'adresser; pour de plus amples renseignements, chez Mr GÉRARD, Architecte à Saint-Trond.

Berigt aen de Landbouwers.

WAERBORGEND KAPITAEL 8,000,000 FRANKEN.

L'abeille Bourguignonne.

Maetschappy van Verzekering, tegen vaste premien, waerborgt tegen den hagel, alle veldgewassen en voornamelyk: het Koren, en alle graensoorten; natuur en kunst: weilanden; aerdappelen, beeten en andere kwalwortels; koolzaed en alle olieachtige planten; alle soorten van moeskruiden; vruchtboomen en houtgewassen onder de vyf jaren, enz.

Ingeval van hagel, ontvangt de verzekerde onmiddelyk het geheele bedrag der schade (in gereede penningen) volgens minnyke schatting.

Agent generael, M. H. LEUNEN, zaekwaernemer te Sint-Truiden, Ridderstrat 678.

Men vraegt byzondere agenten, zich te vervoegen by gemelde generale agent.

DEN PHENIX.

Belgische maetschappy van verzekering tegen brand, en tegen uitbersting der Gaz.

KAPITAEL 2,000,000 FRANKEN.

Vaste premien boven alle concurrentie.

V. B. Kerken en publieke gebouwen tegen 53 C^{en} per duizend franken; Huizen (in stad) tegen 40 C^{en} per duizend.

De rampen zyn spoedig vastgesteld, en dadelyk in comptante specien betaeld.

Principale agent te St.-Truiden, H. LEUNEN, zaekwaernemer, Ridderstrat 678.

Men vraegt Onderagenten.

Location Publique.

MARDI 8 Mai 1860, à 8 heures du matin, en la salle d'école de Corthys, le Notaire GOYENS procédera à la réquête de l'Administration Communale et des Marguilliers de la fabrique de l'Eglise de Corthys, à la location publique des biens communaux et de la fabrique sis sous Corthys, Fresin et Montenaeken.

BERIGT.

De toezinders en conservateurs der Beursen-Gesticht door Arnoldus Vrydaghs, brengen tot kennis van het publiek dat de derde beurs, om daarmede in de lagere scholen te studeren, vacant is, en dat de wettige naeste bloedverwanten van den fondateur tot bezitting derzelve geopen zyn.

Bygevolg worden de daertoe regt hebbende verzoekt huane vraeg met de bewystukken voor den toekomenden 25 Mei te behandigen aen den heer C.-G. STAS, woonende te Sint-Truiden in de Capucienen stract.

TE KOOP

Te COURSEL, een onlangs nieuwgebouwd heeren-huis en de daeraen liggende schoone Winning, met dry poorten; te samen 42 meters lang, met de eraen toebehoorende goederen, als: visch-nyver, hoven, weiden, en al de landeryen, allerbeste grond, sedert dertig jaer bewerkt.

Voor alle inlichtingen vervoege men zich by den opsteller van dit blad.

Bekendmaking.

MATHIEU-JOSEPH PEUTAT, heeft de eer het publiek kenbaer te maken dat hy een Zeepstokery komt te openen, in de Naemsche stract, N° 192.

Alles aen de gematigdste pryzen.

44 Franken — 100 Kilos.

BERIGT.

Men vraegt by mynheer de Ridder De Menten de Horne, in de Capuciene-stract te St.-Truiden: een goede DIENSTKNECHT die de peerden kan bezorgen.

HENRI COUNE,

koopman in kolen en berd,

heeft de eer het publiek kenbaer te maken dat by hem te bekomen zyn: allerhande soorten van Berd in without en canada van alle dikte en lengte, als ook timmerhout, kepers, daklatten, brandhout, blauwe en roode pannen, eerste kwaliteit, kolen en gruis, per wagon, halve wagon, vierde wagon en achtste wagon; vet om de voituren te smeeren; alles aen civiele pryzen.

Hy gelast zich, als men het verlangt, van de brandstoffen aen de huizen te leveren.

Bekendmaking.

G HERBOTS en H. TABRUYN, hebben de eer het publiek kenbaer te maken dat zy het magazyn van Holblokken van M. NEUCKENS neffens de kerk van Sint-Marten komen over te brengen.

Alles aen de gematigdste pryzen.

Gh. Portmans-Cruls

BROUWER

op den Kiekenmarkt N° 56 te Sint-Truiden,

Heeft de eer het publiek te laten herinneren dat hy voorts gaet met zyne BIERBROUWERY, en dat zyn HUIS gelegen op de Bekstrat, met grooten hof en achtergebouwen aenstonds, te huren is.

Men vraegt:

eenen SCORYNWERKERS- en MEUBELMAKERS-gast.

Zich te bevragen by A. Hendrickx (Café de mille Colonnes) groote merkt te Sint-Truiden.

A. HENDRIX,

Herbergier (CAFÉ DE MILLE COLONNES) groote merkt, te Sint-Truiden, heeft de eer het publiek kenbaer te maken, dat hy zich komt te stellen als meester SCHRYNWERKER en MEUBELMAKER.

J. CABERGHES,

Herbergier in de Thiensche-Strat te St-Truiden,

heeft de eer het publiek kenbaer te maken, dat hy ten zynen huize, (genaemd de Zon) op eersten Zondag van Mei, een groot BAL zal geven.

Entrée 50 centiemen.

Men Vraegt:

eenen bekwamen BAKKERSGAST, zich te bevragen op het bureel van dit blad.

VERTREK-UREN VAN DEN YZEREN-WEG.

8 uren 11 min. s'morg. - van Sint-Truiden naer

Velm. — Landen. — Esmael. — Thienen. — Vertryck. — Leuven. — Wespelaar. — Haecht. — Mechelen. — Duffel. — Contich. — Antwerpen. — Lier. — Herenthals. — Turnhout. — Vilvorde. — Brussel. — Bergen. — Quiévrain. — Termonde. — Aelst. — Lokeren. — Gend. — Bruggen. — Ostende. — Kortryk. — Mouscron. — Doornik. — Gungelom. — Waremmé. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Châta Fontaine. — Le Trooz. — Pepinster. — Spa. — Ensisval. — Verviers. — Dolhain. — Herbestal. —

Expresstrain 1 uer naer middag.

St Truiden. — Landen. — Thienen. — Leuven. — Mechelen. — Brussel. — Termonde. — Gend. — Bruggen. — Ostenden.

5 uren 40 min. s' avonds. -- van Sint-Truiden naer

Velm. — Landen. — Thienen. — Vertryck. — Leuven. — Haecht. — Mechelen. — Duffel. — Antwerpen. — Vilvorde. — Brussel. — Gungelom. — Roust. — Waremmé. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Verviers. —

9 uren 20 min. s'morg. — van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaken. — Maestricht. — Meerssen. — Fauquemont. — Wylré. — S. m. p. veld. — Aix-la-Chapelle.

3 uren 45 min. na middag -- van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaken. — Maestricht. — Meerssen. — Valkenburg. — Wylré. — S. m. p. veld. — Aken. —

7 uren 47 min. s'av. van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaken. — Maestricht. —

POSTWAGEN-DIENST

van Sint-Truiden naer Tongeren.

9 uren 45 min. s'morgens. — 7 uren 50 min. s'avonds.

Sint-Truiden, drukkerij van de kinderen Milis.